|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૩ જુલાઈ ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૨૦

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૬)

૧. સવ્વે **જીવા ખમંતુ મે મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ** વેર

૨. અણેસણાએ **પાણ ભોયણાએ બીય ભોયણાએ હરિય ભોયણાએ પચ્છા કમ્મિયાએ** પુરે

૩. ખેલેસુ વા **સિંઘાણેસુ વા વંતેસુ વા પિત્તેસુ વા પૂએસુ વા** સોણિએસુ

(૨) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. (૨)

૧. મણામં **મનને અતિ વહાલું** ૨. ઠામિ **એક સ્થાને રહીને**

૩. અઈયારસ્સ **અતિચારોનું** ૪. સંકમણે **કચર્યા હોય**

(૩) નીચેનામાં માગધી શબ્દ લખી કયા પાઠમાં છે? તે લખો. (૨)

૧. અવિધિએ પ્રમાર્જના કરવાથી **દુપ્પમજ્જણાએ** ૩. ક્ષમાવંત સાધુજીઓની **ખમાસમણાણં**

૩. પૌષધને માને નહિ તે **અકિરિયા મિથ્યાત્વ** ૪. ઉપાસના કરું છું **પજ્જુવાસામિ**

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૫)

૧. ઉદય એટલે શું? તેના ભેદ લખો. **કર્મના ફળનો અનુભવ કરવો. પ્રદેશોદય, વિપાકોદય.**

૨. પાંચમા ગુણસ્થાને શા માટે અશુભ પ્રકૃતિનો ઉદય નથી? **પાંચમું ગુણસ્થાન વિશુદ્ધ છે માટે.**

૩. ક્ષાયિક સમકિતી મનુષ્ય અને ચરમ શરીરીને પ્રથમ ગુણસ્થાને કેટલા સંઘયણનો ઉદય હોય?

ક્ષાયિક સમકિતી મનુષ્યને છ અને ચરમ શરીરીને ૧ વજ્રઋષભનારાચ.

૪. ૧૩ મા ગુણસ્થાનના છેડે ૩૦ પ્રકૃતિઓનો શા માટે ઉદય વિચ્છેદ થાય છે? **યોગ રુંધનના કારણે.**

૫. ૧૪ મે ગુણસ્થાને કેટલી પ્રકૃતિની ઉદીરણા શા માટે?

એકપણ નહિ. યોગ ન હોવાથી તથા કર્મની સ્થિતિ પાકી ગઈ હોવાથી.

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો ઉદય ક્યાં સુધી? ઉદય વિચ્છેદ ક્યારે? **(૫)**

	ઉદય	ઉદય વિચ્છેદ
૧. નરકાનુપૂર્વી	**૧ લે, ૪ થે ગુણસ્થાને**	**૪ થા ગુણસ્થાન છેડે**
૨. પ્રચલા પ્રચલા	**૧ થી ૬ ગુણસ્થાન સુધી**	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. પર્યાપ્તા નામ	**૧ થી ૧૪ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૪ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. સમકિત મોહનીય	**૪ થી ૭ ગુણસ્થાને**	**૭ મા ગુણસ્થાન છેડે**
૫. આહારક શરીર	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાને**	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાનના છેડે**

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો.

૧. કોને યોગ્ય સાધન મળવા દુર્લભ છે? **ભાવ યુદ્ધ**

૨. મોક્ષમાર્ગમાં સ્થિત મુનિ શું પાર કરી જાય છે? **સંસારચક્ર**

૩. પ્રભુની આજ્ઞાનું પાલન કરવું એ મારો શું છે? **ધર્મ**

૪. આપણને માર્ગ કોણે બતાવ્યો છે? **જિનેશ્વર ભગવંતોએ**

૫. શેમાં પોતાના આત્માને જોડવાનો નથી? **બાળભાવમાં**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. ત્રીજું દુર્ગમ સ્થાન કયું છે? **તત્ત્વોનું યુક્તિપૂર્વક નિરદર્શન કરવું.**

૨. અકસ્માત્ દંડ એટલે શું? **અકસ્માત જીવ હિંસા થવી. અન્યને મારવા જાય અને અન્ય મરી જાય.**

૩. પહેલા શા માટે આગમ વ્યવહાર બતાવ્યો છે? **શ્રમણોના વ્યવહારમાં આગમની પ્રધાનતા હોય છે.**

૪. અલંકારિક સભા શું છે? **શરીર સજાવટ ભવન.**

૫. મનુષ્યમાં કોણ જાય છે? **હૃદયથી નીકળેલો જીવ.**

૬. સંમૂર્ચ્છિમ વાયુ એટલે શું? **પંખાના ચાલવાથી ઉત્પન્ન થતો વાયુ.**

૭. સૂત્ર શીખવાનું પાંચમું કારણ લખો. **યથાર્થ ભાવજ્ઞાનાર્થે**

૮. ત્રીજા અને ચોથા નરકાવાસનું નામ લખો. **રૌરવ, મહારૌરુક**

૯. સૂત્ર વાંચનાનું બીજું કારણ લખો. **શિષ્યોના ઉપકાર માટે.**

૧૦. શ્રુત ન હોય ત્યાં કયા વ્યવહારની પ્રસ્થાપના કરવી?

આજ્ઞા હોય ત્યાં આજ્ઞા વ્યવહારથી પ્રસ્થાપના કરવી.

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. અહિચ્છત્રા નગરી ચંપા નગરીથી કઈ દિશામાં હતી? **ઉત્તર પૂર્વ દિશામાં.**

૨. ધન્ય સાર્થવાહે કનકકેતુ રાજાનું કેવી રીતે અભિવાદન કર્યું? કયા શબ્દોથી વધાવ્યા?

બે હાથ જોડી અભિવાદન કર્યું. જયવિજય.

૩. ઈન્દ્રિયોના વિષય કોના સમાન છે? **વિષમય નંદીફળ સમાન.**

૪ . ક્યા પ્રકારનો માલ ભરીને વેપાર કરવા ગયા? **ગણિમ, ધરિમ, પેય,પરિછેદ્ય.**

૫. ધન્ય સાર્થવાહ કેવા હતા? **અંગોપાંગથી પરિપૂર્ણ, ગુણસંપન્ન તથા અનેક લોકો માટે આદર્શભૂત હતા.**

૬. ધન્ય સાર્થવાહે ક્યાં ઉદ્‌ઘોષણા કરાવી? **ચંપા નગરીના સન્માર્ગ અને અન્ય માર્ગોમાં.**

૭. ધન્ય સાર્થવાહે દીક્ષા લઈને કેટલો અભ્યાસ કર્યો? **સામાયિકથી લઈને ૧૧ અંગનું અધ્યયન કર્યું.**

૮. ચંપા નગરીના સ્થાને અને અહિચ્છત્રા નગરીના સ્થાને શું છે? **મનુષ્ય ગતિ, નિર્વાણ.**

૯. નંદી ફળના ફળ કેવા હતા? બે શબ્દમાં લખો. **લીલા કાળા વર્ણવાળા, ઝેરયુક્ત**

૧૦. સંસારમાં પરિભ્રમણ કોણ કરે છે? **જે પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયમાં આસક્ત થાય છે.**

અથવા

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. ધન્ય સાર્થવાહની પત્ની અને દીકરીનું નામ લખો. **ભદ્રા, સુંસુમા.**

૨. ચોરપલ્લીનું નામ શું હતું? તે ક્યાં વસેલી હતી? **સિંહ ગુફા. ઊંચી–નીચી પર્વતમાળામાં.**

૩. ચિલાત દાસપુત્ર શું ચોરી લેતો હતો?

કોઈની કોડીઓ, લખોટીઓ, રમકડાંઓ, ઢીંગલીઓ, માળાઓ, અલંકારો વગેરે.

૪. નગર રક્ષકો શું લઈને રાજગૃહી નગરી તરફ પાછા જવા લાગ્યા? **વિપુલ ધન, કનક આદિ ગ્રહણ કરીને.**

૫. સાધુ શેની વૃદ્ધિ માટે આહાર કરતા નથી? **શરીરના વર્ણ, બળ કે રૂપની.**

૬. ધન્ય મુનિએ દીક્ષા લઈ કેટલો અભ્યાસ કર્યો? **અગિયાર અંગોનો.**

૭. મોક્ષ પ્રાપ્તિનું સાધન કયું છે? એક શબ્દમાં જવાબ લખો. **ઔદારિક શરીર**

૮. ધન્ય સાર્થવાહે અને તેમના પુત્રોએ શેનો આહાર કર્યો? **સુંસુમા દારિકાના માંસ અને રૂધિરનો.**

૯. ચિલાત સ્વચ્છંદી બની કેવો બની ગયો? **જુગારી, માંસભક્ષી, દારૂડિયો, વેશ્યાલંપટ.**

૧૦. નગરસેવકોએ ચિલાત ચોરને કેવો કરી દીધો? **હત–પ્રહત કરીને પરાજિત કરી દીધો.**

(૧૦)

પ્ર. ૫ અંતગડ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. દ્વારિકા નગરીનો વિનાશ ......, ... અને ...... આ ત્રણ કારણોને લીધે થશે.

સુરા, અગ્નિ,દ્વિપાયન ઋષિનો કોપ

૨. ઘણા વર્ષો સુધી કેવળી પર્યાયનું પાલન કરી ......, ..., ... થશો. **સિદ્ધ, બુદ્ધ, મુક્ત**

૩. આપ જે કહો છો તે જ ...... છે, ... છે. **યથાર્થ, સત્ય**

૪. પ્રભુને ૩ વાર ......–...... કરી ......–...... કરી આ પ્રમાણે કહ્યું. **આદક્ષિણા, પ્રદક્ષિણા, વંદન, નમસ્કાર**

૫. પોતાના ......, ..., ..., ... ને દીક્ષા લેવાની સહર્ષ અનુમતિ આપે છે.

પુત્ર, પુત્રી, પૌત્ર, પટરાણીઓ

૬. પદ્માવતી આર્યાએ ...... થી લઈ ...... નું અધ્યયન કર્યું. **સામાયિક, ૧૧ અંગો**

૭. પદ્માવતી આર્યાનો અપૂર્વ ...... અને ...... ની ઉત્કંઠા પ્રશંસનીય છે. **ત્યાગ, સંયમ**

અથવા

પ્ર. ૫ નિરયાવલિકા સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના બે શબ્દોમાં લખો. **(૭)**

૧. ત્રીજા પ્રહરમાં સોમિલ બ્રાહ્મણે કઈ યજ્ઞવિધિ કરી. **સ્નાન, હવન**

૨. આ અધ્યનનમાં શેની મહત્તા પ્રતીત થાય છે. **સમ્યગ્દર્શન, શ્રદ્ધા**

૩. સોમિલ શું બન્યો? ક્યાં ઉત્પન્ન થયો? **વિરાધક, જ્યોતિષ**

૪. સોમિલ શેનાથી સમૃદ્ધ હતો? **ધન, ધાન્ય**

૫. સોમિલે વારાણસી નગરીની બહાર શું બનાવડાવ્યું? **બગીચા, વાડી**

૬. દિશાની પ્રમુખતાથી તે દિશાના દેવની શું કરવામાં આવે છે? **પૂજા, ભક્તિ**

૭. સોમિલ શેનો ભંગ કરવાથી અને શું સ્વીકારવાથી વિરાધક બન્યા? **વ્રત, તાપસી દીક્ષા**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૩)**

૧. તમે આ તાપસ પર્યાયનો સ્વીકાર કર્યો. **દેવ સોમિલ બ્રાહ્મણને કહે છે.**

૨. ગૃહસ્થ સંબંધી મેં બધા કાર્ય કરી લીધા છે. **સોમિલ બ્રાહ્મણ મનમાં વિચારે છે.**

૩. મારી પ્રવ્રજ્યા દુષ્પ્રવ્રજ્યા કેમ છે? **સોમિલ બ્રાહ્મણ દેવને કહે છે.**

(૧૫)

પ્ર.૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો.

૧. કુસગ્ગે **જહ ઓસબિંદુએ, થોવં ચિટ્ઠઈ ! લંબમાણએ ।**

એવં મણુયાણ જીવિયં, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : ડાભના અગ્ર ભાગ પર અવલંબીને રહેલું ઝાકળબિંદુ જેમ થોડીવાર જ રહી શકે છે તેમ આ મનુષ્ય જીવન પણ, ક્ષણભંગુર છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૨. બુદ્ધે **પરિણિવ્વુડે ચરે, ગામગએ ણગરે વ સંજએ ।**

સંતિમગ્ગં ચ વૂહએ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : તત્ત્વોને જાણીને અને કષાયોને પૂર્ણ શાંત કરી સંયમી બનીને ગ્રામ-નગર આદિમાં વિચરણ કરીને હે ગૌતમ ! શાંતિમાર્ગની અર્થાત્ મોક્ષમાર્ગની વૃદ્ધિ કર, આમ કરવામાં સમયમાત્રનો પ્રમાદ ન કર.

૩. તિણ્ણો **હુ સિ અણ્ણવં મહં, કિં પુણ ચિટ્ઠસિ તીરમાગઓ ।**

અભિતુર પારં ગમિત્તએ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : હે ગૌતમ! તું મહાસાગરને તો પાર કરી ગયો છે. હવે કાંઠાની નજીક આવીને કેમ ઊભો છે? કેમ રોકાઈ રોકાઈ ગયો છે? તેને જલદીથી પાર કર. આમ કરવામાં હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૪. બેઈંદિય **કાય મઈગઓ, ઉક્કોસં જીવો ઉ સંવસે ।**

કાલં સંખિજ્જં સણ્ણિયં, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : બેઈન્દ્રિયકાયમાં ઉત્પન્ન થયેલો જીવ તેમાં ને તેમાં જન્મ-મરણ કરતા ઉત્કૃષ્ટ સંખ્યાતકાળ પસાર કરે છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૫. આંખની શક્તિ ક્ષીણ થતી જાય છે.

પરિજૂરઈ **તે સરીરયં, કેસા પંડુરયા હવંતિ તે ।**

સે ચક્ખુબલે ય હાયઈ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : તમારું શરીર જીર્ણ-નબળું થતું જાય છે. કેશ સફેદ થઈ રહ્યા છે, આંખની શક્તિ ક્ષીણ થતી જાય છે, છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

(૧૦)

પ્ર. ૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. વ્યાખ્યા લખો. સોવચય-સાવચય, અક્ત સંચય, વિદ્ધમાણ, હાનિ (૪)

સોવચય-સાવચય – **જો જીવો ઉપજતા પણ હોય અને તે જ સમયે ચ્યવતા પણ હોય.**

અક્ત સંચય – **નારકી આદિ ૨૪ દંડકમાં જ્યાં એક સમયમાં અસંખ્યાતા, અનંતા જીવ ઉત્પન્ન થાય છે.**

વદ્ધમાણ – **જીવોની સંખ્યા વધે.**

હાનિ – **જન્મ-મરણ બંને હોય કે એક હોય પણ જીવોની હાનિ થાય.**

૨. યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૬)

૧) સમુચ્ચય જીવ કેવા છે? (ઘટતા, વધતા, **શાશ્વતા**)

૨) કોનામાં ક્ત સંચયના ત્રણ ભાંગામાંથી બે ભાંગા લાગે? (**સિદ્ધ,** સમુચ્ચ્ય જીવ, પૃથ્વીકાય)

૩) સમસમયમાં જન્મ-મરણ ક્યાં હોય? (સોવચય, સાવચય, **અવસ્થિત**)

૪) બે મુહૂર્તનો અવસ્થાન કાળ ક્યાં છે? (સંજ્ઞી મનુષ્ય, નરક ગતિ, **સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય**)

૫) કીડીમાં કયો સંચય વધારે હોય? (ક્તસંચય, **અક્ત સંચય,** અવક્તવ્ય સંચય)

૬) ૮ સમયની સ્થિતિ કોની છે? (**સોવચય,** હિયમાણ, નિરૂવચય-નિરવચયા)

(૧૦)

પ્ર. ૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૫)**

૧. ઔદારિક શરીરનું પ્રયોજન મોક્ષને સાધ્ય કરવાનું છે. **સાચું.**

૨. સર્વથી થોડા દ્રવ્યાર્થક વૈક્રિય શરીરના છે. **ખોટું. સર્વથી થોડા દ્રવ્યાર્થક આહારક શરીરના છે.**

૩. તૈજસ શરીર ત્રણ, ચાર, પાંચ કે છ દિશાનો આહાર કરે છે. **સાચું.**

૪. એકાંત વૈક્રિય શરીરમાં ૧૭ દંડક હોય છે. **ખોટું. એકાંત વૈક્રિય શરીરમાં ૧૪ દંડક હોય છે.**

૫. કાર્મણ શરીરના પુદ્‌ગલ સૌથી સ્થૂળ છે. **ખોટું. કાર્મણ શરીરના પુદ્‌ગલ સૌથી સૂક્ષ્મ છે.**

અથવા **ઔદારિક શરીરના પુદ્‌ગલ સૌથી સ્થૂળ છે.**

(૨) મને ઓળખો. **(૫)**

૧. અમારો વિષય આખા લોકમાં જવાનો છે. **તૈજસ, કાર્મણ**

૨. અમારું જઘન્ય અંતર અંતર્મુહૂર્તનું છે. **વૈક્રિય, આહારક**

૩. મારી ભવધારિણી અવગાહના સૌથી મોટી છે. **ઔદારિક**

૯. મારી જઘન્ય અને ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ અંતર્મુહૂર્તની છે. **આહારક**

૧૦. અમારા ઉત્તર વૈક્રિયમાં છયે સંસ્થાન હોય છે. **દેવ, તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય, મનુષ્ય**

(૧૦)

પ્ર. ૯ કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો.

જ.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. અધોલોક ગર્ભજમાં	૦	૧૦	૨	૦	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના અપર્યા.+પર્યા., ૨ સંજ્ઞી મનુષ્યના અપર્યા.+પર્યા.	૧૨
૨. અધોલોક ત્રસ ઔદારિકમાં	૦	૨૬	૩	૦	૪૮ માંથી ૨૨ એકેન્દ્રિય વર્જી ૨૬, ૨ સંજ્ઞી મનુષ્ય+૧ સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય અપર્યાપ્તા	૨૯
૩. અધોલોક મિશ્ર દષ્ટિમાં	૭	૫	૧	૧૦	૭ નરક+૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય+૧ સંજ્ઞી મનુષ્ય+૧૦ ભવનપતિ એ ૨૩ ના પર્યાપ્તા	૨૩
૪. અધોલોક કેવળીમાં	૦	૦	૧	૦	સંજ્ઞી મનુષ્યના પર્યાપ્તા (સલીલાવતી વિજય આશ્રી)	૧
૫. એકાંત સમકિતી	૦	૦	૦	૧૦	૫ અનુત્તર વિમાનના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૧૦

જય – જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS AUGUST 4TH/5TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.